

ΕΝΑΣ ΘΡΥΛΙΚΟΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ

ΜΑΝΤΡΕΝ, Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΩΝ

Τα πρώτα χρόνια του Μαντρέν. Ένας τίμιος έμπορος. Η οικονομική του καταστροφή. Ο Μαντρέν λαθρέμπορος. Η συμφορά του. Τέλειος στρατηγός. Τα σπουδαιότερα κατορθώματά του. Όπου τα λαθρέμπορικά είδη πωλούνται στους βυρλαλήλους του φέρου. Η κατάληψις της Μπών. Πρόστιμο στους κατοίκους. Η σύλληψις και η εκτέλεσις του Μαντρέν.

Ο περίφημος λαθρέμπορος Λουδοβίκος Μαντρέν γεννήθηκε το 1725 στο Σαιντ - Έτιέν - ντε Σαιν - Ζουά της Γαλλίας. Είχε και άλλους οκτώ αδελφούς από τους οποίους αυτός ήταν ο μεγαλύτερος. Ο πατέρας του, Φραγκίσκος Μαντρέν, ήταν ένας τίμιος μισρέμπορος και κερδίζει άρκετά. Μά πεθανε πολύ γρήγορα σε ηλικία 42 ετών, αφήνοντας στο δεκαοκτάετη Λουδοβίκο όλο το βάρος της πολυμελούς οικογενείας του.

Ο Λουδοβίκος Μαντρέν τότε πήγαινε στη δουλειά με τα πόδια, και με το εμπόριο ειδών φορεβής, κατορθώνει ν' αυξήσει τις προσόδους του πατρικού του καταστήματος. Έξαινη την εποχή συνεννοήθηκε με τους τραπέζιτας της Αιών, ενεργώντας εν ονόματι του Υπουργείου των Στρατιωτικών και ανέλαβε να πορηθεί στο στρατό της Ιταλίας εκατό ζώνες και ημιζώνες με όλη τους την εξάρτηση. Πράγματι ο Μαντρέν έφτασε με τα ζώα του στην Ιταλία, μα εκεί έμαθε ότι είχε συναφθή ειρήνη μεταξύ Γαλλίας και Ιταλίας και συνεπώς η παραγγελία είναι πιά άχρηστη στο στρατό. Για να συμπληρωθή δε η δυστυχία του, τα ζώα του προσβλήθηκαν από μια μεταδοτική αρρώστια και πέθαναν τά περισσότερα. Όλα τα υπόλοιπα σχεδόν σκοτώθηκαν στους γερμούς των Άλπεων και ο Μαντρέν γράφει στην πατρίδα του με 6 μόνο ημιζώνες. Είναι καταστραφένος πιά, γιατί δεν μπόρεσε ούτε την παραμικρή αποζημίωση να πάρη από την Κυβέρνηση.

Η οικονομική αυτή καταστροφή έπαιξε σπουδαίο ρόλο στη ζωή του λαθρέμπορου μας, και ο δικαίος θμός του γι' αυτήν είχαν η κυριότερη άφορη που τον άναγκασε να γίνη λαθρέμπορος.

Έξαινη τότε διέσχισε το Μαντρέν ως λαθρέμπορος, και από όποιο χροιάσει όλη του τη φήμη, είναι η οργανωμένη την οποία είχε επιβάλει εις τους άνδρους, ο τρόπος με τον οποίο τους διοικούσε κι' οι σπάνιες στρατηγικές του άρετες. Σχετικώς, ο ένδοξος γαλλικός στρατηγός Λοβαντέλ όταν επέθανε, είχε σ' αυτός που τον περιτοίχεν: «Μοναχέ ο Μαντρέν μπορεί να μ' αντιστατήση στη διοίκηση των Γαλλικών στρατευμάτων. Τέλος ο Μαντρέν ήταν αφανταστά τολμηρός κι' άπορασιςτικός. Κάποιος από τους μισρέμπορους του τον χαρακτηρίζει «ορμητικό χειμάρο που τίποτε δεν μπορεί να τον σταματήσει». Είχε ως ορμητήριο του τη Σαρβία η οποία τότε ανήκε στο βασίλειο της Σαρδηνίας. Τακτικά στρατεύματα έστελλοντο για να τον καταδιώκουν μα εκείνος δεν εμπαθώροσεν. Η απειρία του άποταξείτο από άνδρας εύρωστους κι' άκαταβλήτους.

Στις 6 Ιανουαρίου 1754 ο Μαντρέν εισβάλε στη Γαλλία επί κεφαλής της μισρης στρατιάς του, η οποία ήταν πλοημένη και με κανόνα κι' έφοδιασμένη με πάρα επάνο στα οποία μεταφέροντο τα λαθραία έμπορεύματα. Οι συμμοριτα βαρβαλίκων ημιζώνες και έπί πολλούς μήνες δισχίζαν άνευλόγητοι τους μεγάλους δρόμους και τα προάστια του Λεβανίντου όπου πωλούνταν τά είδη τους: κίλινο, φανελάκι, φράνγκα, μπαρούτι, κλπ. Όλα ήταν ποιότης ποιότητος και η τιμή τους πολύ κατώτερα από την τροχούσα, γιατί ο Μαντρέν μοιραζόταν τη διαφορά που κοπήγετο από την αή πληρωμή των φόρων μεταξύ της πελατείας του και των συντρόφων του. «Εά πλουτήσε, έλεγε, ευχολώνοντας και τον κοσμάχη!» Και τό κατορθωσε.

Τά στρατεύματα που έστάλησαν προς καταδίωξη του Μαντρέν άπεδρακτηρήθηκαν, γιατί οι άξιωματικοί που τά διοικούσαν ήταν άνικανοί να τα βάλουν μαζί του κι' άδωχη γιατί ό λαός εισούσε τ' όλη τους λαθρέμπορους. Οι έφημεροι μάλιστα των έπισκοπών έφταναν μέχρι του σημείου να θέσουν τις εκκλησίες τους στη διάθεση των ληστών για ν' αποθέτουν εκεί τά έμπορεύματά τους.

Η Κυβέρνησις τότε για να χυπήση τους λαθρέμπορους άναγκάστηκε να επαναφέρει το νόμο διά του οποίου έπιρωσόντο με τις ασσηφότερες ποινές όποι άγόραζαν έμπορεύματα απ' αυτούς. Ο Μαντρέν, άπαντώντας από μέτρο αούτό της Κυβερνήσεως, ειπε ότι άραφ δεν τον άφηναν να έξασπήση τίμινα τη δουλειά του θά πωλούσε στο έξης τά έμπορεύματά του σ' αυτούς τους ίδιους τους βυρλαλήλους και τους ένοικιαστές των φέρων.

Και πράγματι στις 30 Ιουνίου 1754, ο τρομαρός λαθρέμπορος παρουσιάστηκε μπρος στη Ροντέζ, μά πόλη που είχε άρκετές γιλαδες κατοίκων και την οποία περιβόλαν όδηφωρα. Παρέλασε κάθε αντίσταση της φροφής με την ταχύτητα της επιθέσεώς του. Μήρες μέσα στην πόλη, διευδύνθηκε άμέσως στο αιατι του ένοικιαστού του καλνού και παρουσιάστηκε μπρος του επί κεφαλής πενήντα δύο άνδρων άρματομένων οι όποιοι άδηγώσαν άλλα τόσα ζώα καταφορία από καινό. Εβγαίνοντας τότε άρκετάκιε τον ένοικιαστή των φέρων ν' άγορήση τον καινό και να του πληρωθή

άμέσως το άντίτιμο. Ο ένοικιαστής στην άρχη νόμισε πως όνειρεσταν, μά γρήγορα, από την άπειλή των όπλων των λαθρεμπόρων, έαναγκάσθη στην πραγματικότητα και άναγκάστηκε ν' άγορήση το καινό άντι 2491 λιρών, για τις όποιες ο Μαντρέν του έδωσε κανονική άποδείξη πληρωμής! Μετά την άναζώρηση των συμμοριτών, ο ένοικιαστής είχε την περιέργεια να ζυγίση τον καινό και ειπε με κατ'άπληξη ότι δεν έλειπε ούτε δραμή.

Τό ίδιο τόλημα τό επανέλαβαν οι λαθρέμποροι και σε πολλές άλλες πόλεις. Όσο για τά στρατεύματα που έστέλλοντο για να τους προλάβουν, αυτά έφταναν πάντοτε πολύ άργά. Μετά κάθε έπιχειρήση ο Μαντρέν και οι σύντροφοί του άπεσόντο στη Σαρβία για να κάνουν νέες προμήθειες έμπορευμάτων και για να έσκουραστούν.

Τό μεγαλύτερο όμως κατορθώμα του Μαντρέν, έξαινη που είχε άτιχηση σ' όλη την Εξώστη, είναι η κατάληψις της Μπών. Μέσα στην καρδιά του χειμώνα του 1754, οι λαθρέμποροι εισέβαλαν και πάλι στη Γαλλία. Άραφ επέρασαν άνωθεν από τη φωνιά των κανονίων του φρουρίου της Μπεζανσόν κι' άραφ διέλευσαν στα περζύματα της Ντόλ ένα τμήμα ίππιζού που είχε βγή για να τους καταδιώξη, στις 18 Δεκεμβρίου στρατοπέδευσαν κατ' άπ' τά τείχη της Μπών. Η πόλις ήταν άχυρά με φρούρια και με κανόνα. Μάλιστα, όλη την άιωνα που άντέταξε, σε διάστημα λιγώτερο της όρας κατολήρη από τό Μαντρέν και τους συντρόφους του.

Ο Μαντρέν άμέσως άνηγγαίσε στο δήμαρχο ότι επέβαλε πρόστιμο στην πόλη 25.000 λιρών για την αντίσταση που βρήκε. Άζους εκεί, του ειπε να έρχομαι με τις καλλίτερες διαθέσεις για να σας πληρω φτηνά και καλά έμπορεύματα και σεξ να μου κλείνατε την πόρτα στη μύτη! Αυτό δεν έανακούστηκε!»

Ο φτωχός δήμαρχος άναγκάσθηκε να πληρωθή το πρόστιμο και να συστήση στους κατοίκους ν' άγοράσουν τό έμπορεύματα των λαθρεμπόρων, στους όποιους προσέφερε, τιμή έφινε και γρασί μέσα στην αίθουσα των τιμών του Δημοτικού Συμβουλίου.

Κατά τον Ιανουάριο του 1755 ο Μαντρέν βροζοτανε στον πόργο του Ροσφόρ - αν - Ναβαλιέ στη Σαρβία, ένα μίλι μακριά από τά Γαλλικά σύνορα. Βροζοταν δηλαδή στη γη του βασιλέως της Σαρδηνίας και νόμιζε τον έαυτό του άσφαλη.

Τό καταφύγιό του όμως αυτό κατηγγέθη στους πράκτορας των ένοικιαστών του φέρου και στα στρατεύματα, τά όποια δεν μπόρουν να τον συλλάβουν ποτέ μέσα στο Γαλλικό έδαφος. Άμέσως, μέσα στη νύχτα, διέσχισε τά σύνορα εν άπόσπασμα στρατού διοικουμενο από το συναγματάρχη ντε λα Μουλιέρο, και πήγε και συνέλαβε τον Μαντρέν μέσα στον πόργο. Τον τράβηξαν από το κρεβάτι του, τον έβαλαν μέσα σ' ένα κάρο, τον έδσαν στερεά και γρήγορα - γρήγορα τον μεταφέρσαν και τον έφυλάξισαν στη Γαλλία. Έπειδή δε οι Γάλλοι έφοβόντο διαμαρτυρία της Σαρδηνίας για τη σύλληψη αυτή που έγινε στο έδαφος της, επέδευσαν όσο μπόρουν στην διάτη του, η οποία έγινε στις 25 Μαΐου. Κατεδικασθή εις τον διά τροχού θάνατον.

Πεθανε άνδρεία κι' εογενικά. Για' όλο τό μαρτύριο στο όποιο τον επέβαλλαν προ του θανάτου του, δεν όμολόγησε ούτε ένα από τά όνόματα των συνενόων του.

Τό άποτέλεσμα της συλληψής του ήταν η προσωρινή διακοπή των σχέσεων Γαλλίας και Σαρδηνίας.

Τό όνομα του Μαντρέν, έμεινε θρυλικό σ' όλη τη Γαλλία.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ο άποσταμένος έρωτας στη λούνα είχε σκαλώσει
Κοιμημένος στ' άνοιχτάκι τά φύλλα τ' άσημένα,
Μά δίχως άλλο τά μικρά πουλάτι δεν είχαν νούσει
Κ' είχαν τραγουδία έτσι γλαζό και τόσο κρουσταλένια.

Κ' ένα πουλάτι απ' την πολλήν άγάπη του έτερελλάθη
Και στην ψηλότερη κορφή, σ' ένός κλαμού την άκρη,
Ζυγιάζονταν κελαιδιστά κ' έτερε, ως όποι έπότηθη
Έκει, που μόλις στέζοναί και της δροσιάς τά δάφρα.

Λάμπρος Πορφύρης

Ο λαθρέμπορος Μαντρέν.